
FOLKETINGET

Europaudvalget og Erhvervsudvalget

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 19. marts 2015

Status på EU's store investeringsplan

EU's store europæiske investeringsplan, der skal generere mindst 315 mia. euro fra private og offentlige investorer inden for de næste tre år, er i fulde omdrejninger¹. Kommissionen lægger op til, at planen skal kunne træde i kraft til sommer, så Rådet og Europa-Parlamentet er i fuld gang med at forhandle den nødvendige EU-lovgivning på plads.

EU-landenes økonomi og finansministre nåede således allerede på økofin-rådsmødet den 10. marts til politisk enighed om et af planens væsentligste punkter, den "europæiske fond for strategiske investeringer (EFSI)". Sagen skal herefter forhandles med Europa-Parlamentet, inden den kan vedtages endeligt til sommer.

Hvorfor en investeringsplan?

Når investeringsplanen, ifølge Kommissionen, er nødvendig, skyldes det bl.a., at EU-landenes offentlige budgetter er under alvorligt pres. EU-landenes gælds niveau er ifølge Kommissionen steget fra 60 pct. af vores BNP til 90 af vores BNP, samtidig med at de offentlige udgifter udgør tæt på 50 pct. af EU's samlede BNP.

Hertil kommer ifølge Kommissionen, at Europa står over for et alvorligt investeringsefterslæb i forhold til de lande, vi normalt sammenligner os med. Kommissionen taler ligefrem om en investeringsfælde, hvor investorer på den

¹ Meddelelse fra Kommissionen om en investeringsplan for Europa - Kom(2014)903 af 26. november 2014.

ene side hævder, at det er attraktivt at investere i Europa, mens man på den anden side kan konstatere, at investeringsniveauet i EU er faldet med 15 pct. i forhold til tiden før finanskrisen².

Ifølge Kommissionen er der dog ikke mangel på likviditet i Europa. Det, der mangler, er tillid hos virksomhederne. Der er derfor behov for en investeringsplan, som er både ambitiøs og realistisk.

Hvad er der i pakken?

Kommissionens plan skal løse investeringsproblemet gennem tre forskellige tiltag:

- En Europæisk fond for strategiske investeringer (EFSI)
- Opbygning af en portefølje af gode rentable investeringsprojekter af europæisk betydning (project pipelines) med bedre information til offentlige og private investorer om disse projekter.
- Handlingsplan for bedre investeringsklima i Europa: forenkling af lovgivning inden for især den finansielle sektor, som kan skabe større forudsigelighed bl.a. ved at fjerne hindringer for investeringer på tværs af Europa (skabelsen af en såkaldt kapitalmarkedsunion).

Den europæiske fond for strategiske investeringer

For det første skal der oprettes en "Europæisk fond for strategiske investeringer", som garanteres gennem offentlige midler fra EU og EIB. Fonden skal sikre adgang til risikovillig kapital til mere langsigtede investeringer samt til små og mellemstore virksomheder og såkaldte midcap-selskaber³. Fonden skal ifølge Kommissionen kunne mobilisere over 315 mia. euro i ekstra finansiering over en treårig periode fra især private investorer.

Pengene skal skaffes på baggrund af offentlige garantier fra EU og den Europæiske Investeringsbank på henholdsvis 16 og 5 mia.⁴ Tanken er så, at disse 21 mia. i offentlige garantier skal kunne geare 15 gange så meget privat kapital (21 mia. euro x 15 = 315 mia. euro)⁵.

² I nogle lande er faldet i investeringer endda lang værre. Dette gælder især Italien (25pct), Portugal (36pct), Spanien (38pct), Irland (39pct) og Grækenland (64pct).

³ Ifølge Kommissionen er midcap-selskaber virksomheder med mellem 250 og 3000 ansatte.

⁴ Ifølge Kommissionens forslag hentes de 8 mia. euro fra EU's budget fra Horisont 2020 (3.3 mia. euro), Connecting Europe faciliteten (2.7 mia. euro) og fra budgetmargenen (2 mia. euro).

⁵ Ifølge Kommissionen skønnes den nye fond at få en samlet multiplikatoreffekt på 1:15 i reelle investeringer i realøkonomien. Til sammenligning nævner Kommissionen, at EIB's kapitalforøgelse i 2012 blev vurderet at have en multiplikatoreffekt på 1:18 og EU's nuværende lånegaranti for SMV'er inden for COSME-programmet giver hver milliard euro i finansiering på samme måde mindst 20 mia. euro i kapital til SMV'er (1:20 i multiplikatoreffekt)

Kommissionen har dog samtidig appelleret til EU-landene og private investorer om også at bidrage til fonden for at sætte ekstra skub i de private investeringer. Kommissionen lokker bl.a. medlemsstaterne med, at deres eventuelle bidrag til fonden ikke vil blive medregnet, når Kommissionen opgør EU-landenes offentlige underskud under Stabilitets- og vækstpagten. Følgende fire lande allerede erklæret sig villige til at bidrage til fonden: Italien (8 mia. euro), Tyskland (8 mia. euro), Frankrig (8 mia. euro) og Spanien (1,5 mia. euro).

Ifølge Kommissionen skal planen mobilisere investeringer i form af privat risikovillig kapital, som kan investeres i rentable investeringsprojekter, som ellers ikke ville være blevet til noget og som har en højere risikoprofil end den dem, som EIB normalt finansierer. Pengene fra fonden skal ikke på forhånd fordeles til projekter efter geografiske eller tematiske kriterier, men skal alene udvælges på baggrund af deres merværdi. Beslutningerne om, hvilke projekter der skal have støtte fra Investeringsfonden træffes af fondens bestyrelse og en uafhængig investeringskomite.

Ledelsen i den europæiske investeringsfond (EFSI)

EFSI skal ledes af en bestyrelse (steering board), som bl.a. skal fastlægge retningslinjerne for fondens risikoprofil, samt hvilke nærmere kriterier der skal afgøre, hvilke projekter der skal have støtte fra EFSI. Ifølge Kommissionens forslag skal Kommissionen og alle direkte bidragsydere til fonden have plads i bestyrelsen, og deres stemmeandele skal fastsættes efter størrelsen af deres bidrag. Rådet foreslår dog med sin politiske aftale fra den 10. marts, at bestyrelsen kun sammensættes af repræsentanter fra Kommissionen og EIB for at sikre uvildig ledelse af fonden.

EFSI skal desuden have en uafhængig **investeringskomité** (Investment Committee), som sammensættes af 8 eksperter på området. Investeringskomiteen skal bl.a. stå for udvælgelsen af, hvilke projekter, der skal modtage støtte fra EFSI.

Fondens midler vil især være rettet mod projekter, der har større samfundsmæssig og økonomisk værdi. Den nye fond skal navnlig støtte strategiske investeringer af betydning for Europa inden for infrastruktur. Kommissionen forudser, at 240 mia. euro af fondens midler målrettes langsigtede investeringer i bredbånds- og energinet samt transportinfrastruktur, uddannelse, forskning, miljø, innovation og energi og energieffektivitet. De resterende 75. mia. euro ventes afsat til investeringer i små og mellemstore virksomheder og de såkaldte midcap-selskaber.

Kommissionen fremlagde den 13. januar 2015 sit forslag til lovgivning om oprettelsen af den europæiske investeringsfond⁶. Og allerede den 10. marts nåede EU-landenes økonomi og finansministre til politisk enighed om forslaget på et økofinrådsmøde. Sagen skal herefter forhandles med Europa-Parlamentet, inden den kan vedtages endeligt til sommer.

Europa-Parlamentet forventes dog først at afslutte sin udvalgsbehandling af forslaget den 20. april. Parlamentets Budgetvalg og Udvalget for Økonomi og Valuta (ECON), offentliggjorde den 12. marts et fælles udkast til betænkning om EFSI. S&D-gruppens forhandlere krævede i den forbindelse bl.a., at Parlamentet bliver inddraget i kontrollen med fordelingen af fondsmidlerne, samt at EU's økonomiske garanti til EFSI ikke må have negative budgetmæssige konsekvenser for Horisont 2020-programmet eller på planlagte infrastrukturprojekter under Connecting Europe faciliteten.

Opbygning af portefølje af gode rentable investeringsprojekter

For det andet skal EU opbygge en portefølje af gode rentable investeringsprojekter og sørge for, at investorer kan få let adgang til information om disse projekter via en særlig hjemmeside. Kommissionen foreslår derfor, at der oprettes lister over sådanne investeringsprojekter af europæisk betydning – såkaldte "project pipelines".

Medlemsstaterne sendte i efteråret deres forslag til projekter til en særlig taskforce⁷ for investeringer, der blev oprettet med henblik på at bistå med udpegnen af infrastrukturprojekter, som kan indgå i Kommissionens investeringsplan. Task-forcen identificerede i december 2014 2.000 potentielle infrastrukturprojekter til en samlet værdi på 1.300 mia. euro.

Ingen af de 2.000 projekter er dog automatisk garanteret finansiering fra fonden. Ethvert projekt udpeget af taskforcen skal gennem en grundig screening i Kommissionen og dens uafhængige rådgiver. Listen udelukker heller ikke, at andre projekter, når som helst kan tages med.

Kommissionen foreslår derudover, at EU opretter et "centralt kontaktpunkt", som potentielle investorer kan kontakte, hvis de har brug for f.eks. teknisk bistand eller investeringsrådgivning i forbindelse med konkrete projekter.

Bedre regulering

⁶ Kom(2015)0010 af 13. januar 2015.

⁷ I task forcen sidder bl.a. tidligere dansk næstformand i Europa-Kommissionen, Henning Christophersen, den italienske økonomiprofessor, Carlo Secchi og Kurt Bodewik, som er tidligere tysk transportminister og formand for Forbundsragens europaudvalg.

For det tredje lægger Kommissionen op til, at EU skal **forbedre investeringsklimaet i Europa**.

Det skal ske gennem bedre regulering, som sikrer større forudsigelighed for investorer ved bl.a. at fjerne barrierer for investeringer på det indre marked. Det gælder – f.eks. administrative byrder, som i særlig grad er problematisk for små og mellemstore virksomheder. Kommissionen peger her bl.a. på EU's indsats i det såkaldte REFIT-program for bedre regulering. Kommissionen nævner også, at EU-landene skal sikre en effektiv anvendelse af de nationale budgetter, mere effektive skattesystemer og højere kvalitet i den offentlige forvaltning.

Kommissionen vil derudover finde nye kilder til langsigtet finansiering - herunder oprettelsen af en kapitalmarkedsunion, som kan sikre et mere varieret udbud af finansiering for SMV'er og langsigtede projekter end bankfinansiering⁸. Kommissionen planlægger at udarbejde en handlingsplan for gennemførelsen af en fuldt operationel kapitalmarkedsunion senest i 2019.

Hvad skal der ske nu?

- Januar 2015: Kommissionen fremægger forslag til forordning om oprettelsen af investeringsfonden (EFSI).
- Marts-juli 2015: Forhandlinger mellem Rådet og Europa-Parlamentet om Investeringsfonden.
- Medio 2015: Investeringsfonden (EFSI) er operationel.
- Medio 2015: EU har oprettet en portefølje af gode rentable investeringsprojekter af europæisk betydning (project pipelines).
- Medio 2015: EU opretter en særlig hjemmeside, som gør det muligt løbende at følge investeringsplanens fremskridt.

Med venlig hilsen

Morten Knudsen
(3695)

⁸ Kommissionen fremlagde den 18. februar en grønbog om oprettelsen af en såkaldt kapitalmarkedsunion – Kom(2015)0063.